PIROTÈCNIA RECREATIVA

Una distribució amb seguretat

ADMINISTRACIÓ GENERAL DE L'ESTAT

Generalitat de Catalunya

terior_Distribucio.indd 1 31/5/05 19:21:43

BIBLIOTECA DE CATALUNYA - DADES CIP

Pirotècnia recreativa : una distribució amb seguretat
I. Guamis i Tohà, Jaume, dir. II. Basols i Sierra, Bernardino, dir.
III. Espanya IV. Catalunya. Generalitat
1. Pirotècnia Normes Catalunya 2. Pirotècnia Mesures de seguretat
662.1(467.1)

Edita:
© Administració General de l'Estat
Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior
Associació de Fabricants i Majoristes de Catalunya de Focs d'Artifici

1ª Edició:
Juny 2005

Tiratge:
2000 exemplars

Assessoria Externa:
Ramón Masdeu i Pérez

Comitè de Validació:
Grup Multidisciplinar de Revetlles

Direcció i Coordinació:
Jaume Guamis i Tohà
Bernardino Bassols i Sierra

Producció:
Vanguard Gràfic

Depòsit Legal:
B-29.860-2005

terior_Distribucio.indd 2 31/5/05 19:21:45

Índex

Definició de la pirotècnia recreativa bàsica	4
Models típics d'artificis pirotècnics classes I, II i III	5
Com es poden adquirir els artifics pirotècnics recreatius bàsics	6
Qui pot vendre artificis pirotècnics de les classes I, II i III	7
Qui pot adquirir artificis pirotècnics de les classes I, II i III	7
Consells destinats als consumidors	8
Esquema de la tramitació d'un permís per vendre	11

terior_Distribucio.indd 3 31/5/05 19:21:47

Definició de la pirotècnia recreativa bàsica

Considerem com a **pirotècnia recreativa bàsica** el conjunt d'artificis pirotècnics que poden ser usats pel públic en general com a manifestació de la celebració de determinades festes de caràcter popular o també particular.

Des del punt de vista legal, aquests artificis són els que estan inclosos dins de les classes I, II i III, de les vuit en què està dividida la totalitat de la pirotècnia. El seu comerç i el seu consum o utilització està regulat pel Reial decret 230/1998, de 16 de febrer, mitjançant el qual s'aprova el vigent Reglament d'explosius (BOE núm. 61, de 12 de març de 1998, amb correcció d'errades en el BOE núm. 157, de 12 de juliol).

Al Principat de Catalunya és tradicional celebrar la revetlla de Sant Joan, la nit del 23 al 24 de juny, amb un gran consum de productes pirotècnics. També continua celebrant-se, en un grau menor, la revetlla de Sant Pere, la nit del 28 al 29 del mateix mes de juny, la qual, anys enrera, quan el dia de Sant Pere era festiu, es convertia també en una gran manifestació d'aquest tipus. Hi ha, a més, la utilització esporàdica dels artificis anomenats **coets voladors**, que són llançats en determinats esdeveniments, com per exemple en les celebracions esportives.

Queden totalment al marge d'aquest tipus de **pirotècnia recreativa bàsica**, tot i que també poden ser considerats com a artificis pirotècnics recreatius, els que pertanyen a la classe IV, reservada per a la celebració d'espectacles públics (el que, popularment, s'anomena *castells de focs artificials*), que només poden ser utilitzats per professionals i no estan a l'abast del públic en general.

terior_Distribucio.indd 4 31/5/05 19:21:49

Pirotècnia Classe I

Pirotècnia Classe II

Pirotècnia Classe III

terior_Distribucio.indd 5 31/5/05 19:21:51

Com es poden adquirir artifics pirotècnics recreatius bàsics

La venda al detall de productes pirotècnics de les classes I, II i III només es pot realitzar en establiments que reuneixin unes condicions determinades, fixades també pel Reglament d'explosius, mitjançant la Instrucció tècnica complementària (ITC) núm.19. Aquests establiments poden ser de dos tipus:

a) Locals de venda amb tancament respecte del carrer, en els quals es porta a terme aquesta venda de forma permanent o bé de forma temporal, durant un període determinat de l'any. A Catalunya és molt generalitzat que aquest període anual coincideixi amb el mes de juny.
b) Casetes metàl·liques instal·lades en espais oberts, que tant poden ser de domini públic com de propietat privada. Aquests establiments només són autoritzats per vendre durant un període màxim de 30 dies, que a Catalunya és tradicional que coincideixi amb el mes de juny.

Per poder exercir aquesta activitat de venda de productes pirotècnics de les classes I, II i III és necessari superar la tramitació d'un expedient administratiu que s'inicia a la Subdelegació del Govern de la província que correspongui i que passa per una etapa d'informació de les diverses administracions públiques que hi tenen competències, com són: la mateixa Subdelegació del Govern; l'Ajuntament de la població on s'ubiqui, el qual ha d'incorporar al seu informe un altre informe del servei de prevenció i extinció d'incendis que correspongui; l'Àrea Funcional d'Indústria i Energia de la Subdelegació del Govern, i la Intervenció d'Armes i Explosius de la Guàrdia Civil. Si tota aquesta informació és favorable, la Subdelegació del Govern emet la Resolució que autoritza la venda. Aquesta autorització és el document que serveix de base per a l'obtenció de la llicència municipal d'activitat, la tramitació de la qual ha de ser paral·lela a la de l'autorització de la Subdelegació del Govern.

Caseta

Botiga

terior_Distribucio.indd 6 31/5/05 19:21:53

Qui pot vendre artificis pirotècnics de les classes I, II i III

Els ciutadans que disposen d'un establiment de les característiques esmentades en l'apartat anterior i que, després de superar tota la fase informativa prèvia, obtenen les llicències i autoritzacions administratives també citades poden vendre al detall els artificis pirotècnics d'aquestes classes.

El titular d'un establiment autoritzat pot comptar amb l'ajut d'un nombre de venedors que depèn del tipus d'establiment, limitat de la manera següent:

- Casetes: el nombre màxim de venedors és de 2.

- Locals: poden tenir un venedor per a cada 6 metres quadrats de superfície del local, amb un màxim de 8 venedors.

Qui pot adquirir artificis pirotècnics de les classes I, II i III

El Reglament d'explosius no esmenta de forma concreta a partir de quines edats es poden comprar artificis pirotècnics d'aquestes classes.

Per resoldre aquesta mancança, les diverses subdelegacions del Govern a Catalunya han concretat aquest aspecte mitjançant ordres internes, que indiquen que les persones majors de 18 anys poden adquirir qualsevol artifici dels inclosos en les classes I, II i III. Per als menors d'aquesta edat, cada Subdelegació del Govern té fixats criteris diferents, els quals es preveuen en les resolucions d'autorització de venda.

No obstant això, l'apartat 1.4 de la Instrucció tècnica complementària (ITC) núm. 19 del Reglament d'explosius estableix la prohibició de vendre productes pirotècnics de qualsevol tipus a aquelles persones que estiguin sota els efectes de begudes alcohòliques o substàncies estupefaents ni, amb caràcter general, a partir de la mitjanit.

Per tal d'intentar reduir a uns nivells mínims el risc d'accidents derivats d'un possible mal ús dels artificis pirotècnics per part dels consumidors, la Generalitat de Catalunya, per mitjà de la DIRECCIÓ GENERAL D'EMERGÈNCIES I SEGURETAT CIVIL, fomenta cada any una campanya de sensibilització, la qual és difosa de forma molt àmplia als ajuntaments i als ciutadans.

terior_Distribucio.indd 7 31/5/05 19:21:55

Consells destinats als consumidors de productes pirotècnics sobre el seu ús correcte i segur, sempre respectant les normes concretes que el fabricant inclou a l'etiqueta per a cada producte

- És una imprudència molt gran portar artificis pirotècnics a les butxaques o a bosses agafades amb les mans o penjades del braç quan se n'estan disparant d'altres propis o aliens a les immediacions. Una encesa fortuïta, per simpatia, pot provocar lesions que poden ser greus.

- No és convenient col·locar cap part del cos davant o sobre d'un artifici encès. Hi ha possibilitats que es produeixin cremades, lesions oculars o traumatismes.

- Els artificis dotats de metxa per a la seva iniciació s'han d'encendre sempre per l'extrem, amb la finalitat de poder tenir temps d'apartar-se'n. En el cas que la metxa estigui protegida amb una beina de paper, abans d'encendre-la cal retirar aquesta beina, perquè, en cas contrari, el foc correrà amb gran velocitat, provocant el disparament immediat de l'artifici.

- No s'ha de disparar mai cap coet volador tenint-lo agafat amb la mà, perquè hi ha el perill segur de cremades si el tenim agafat per la canya o bé de cremades i/o traumatismes si el tenim agafat per la càpsula i fallés la mescla impulsora. Si no es disposa d'un disparador especial dels diferents models existents al mercat, es pot utilitzar un ampolla de cava, procurant que la canya i la càpsula es mantinguin en una posició tan vertical com sigui possible. És molt perillós intentar disparar un coet volador amb la canya trencada: pot anar en direccions inesperades i causar danys.

- No s'han d'introduir trons de metxa dins dels forats de totxanes, ja que en explotar poden sortir-ne projectats incontroladament fragments en forma de metralla.

- Les candeles romanes que no tinguin un mànec especial no transmissor de la calor s'han de fixar en un forat adequat o en un test amb terra o sorra que el mantinguin ben subjecte. Les cremades que poden produir poden ser molt importants.

- No s'ha de tallar el tro del final d'una traca valenciana per utilitzar-lo independentment, atès que la detonació pot provocar danys greus.

terior_Distribucio.indd 8 31/5/05 19:21:57

• Els artificis anomenats rodes s'han de fixar molt bé sobre un element resistent, amb la finalitat que no puguin desprendre's i girar de forma incontrolada.

• Està rigorosament prohibit disparar coets, engegar globus o qualsevol altre artefacte que contingui foc, a distància inferior a 500 metres de les zones boscoses, atès que es poden provocar incendis forestals.

• És convenient que els veïns propers als llocs on s'està utilitzant artificis pirotècnics prenguin la precaució d'ajustar o tancar les portes i finestres i treure la roba estesa dels terrats, amb la finalitat d'impedir l'entrada fortuïta d'algun producte pirotècnic, amb el consegüent perill d'incendi dins la casa.

• Quan s'estiguin disparant artificis pirotècnics és convenient vigilar que a les proximitats no hi hagi cap líquid o producte inflamable (benzina, dissolvents, etc.), pel perill d'incendi o, fins i tot, d'explosió que això pot comportar.

• Cal vigilar de no llançar, de forma intencionada o no, cap petard contra alguna altra persona o animal, o contra vehicles estacionats. Els danys que es poden provocar poden ser greus.

• També està rigorosament prohibit encendre fogueres en terrenys forestals i en un radi de 500 metres de zones boscoses. Les fogueres s'han de situar a més de 15 metres de les façanes de les cases i dels cotxes estacionats i mai sota de línies elèctriques o telefòniques, o conduccions de gas visibles.

• Si es fa una foguera al carrer cal procurar que quedi un pas obert suficient per als vehicles d'emergències. Per tal de no malmetre el paviment, en el cas que sigui asfaltat, s'haurà de col·locar entre aquest i la llenya un gruix suficient de terra o sorra que separi el foc del paviment.

• No s'ha d'utilitzar mai cap tipus de combustible per obtenir un inici ràpid de la foguera, ja que la deflagració que es provocaria podria calar foc en els vestits, el cabell, etc. de les persones que estiguessin a prop.

• No s'han de llançar a les fogueres bidons, llaunes, esprais, etc., ja que poden explotar, ni tampoc pneumàtics o plàstics, per la contaminació de l'atmosfera que provoquen.

terior_Distribucio.indd 9 31/5/05 19:21:58

terior_Distribucio.indd 10 31/5/05 19:22:00

Esquema gràfic de la tramitació d'un permís per vendre pirotècnia

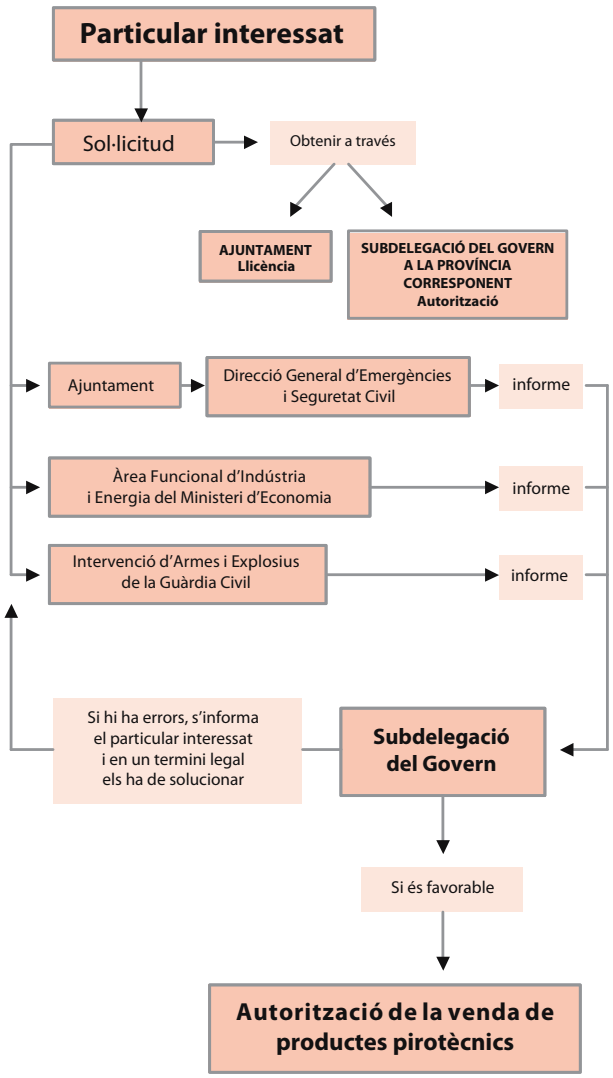

terior_Distribucio.indd 11 31/5/05 19:22:02